

pri sv. Križi pod vodstvom g. Ogrizka, župana Slatenskega, kot načelnika, dal cerkev in farovska poslopja popravljati. Zato delo morajo farmani mastni račun podvzetnikom, namreč inženjerju Ptujskemu in njegovemu pomagaču L. Migliču plačati. „Zakaj neki ne bi tega računa s cerkvenimi denarji plačali“, vpraša neki tokačevski volilec, „saj jih mora biti kakih 3 tisoč; kam so jih le spravili?“ — „Ti so šli v „Slovensko banko“ v Ljubljano!“ odreže se neki žganjar na Topoljem A. O. Naj jim toraj ta „Slovenska banka“ oznani, če jih je res dobila. S takimi in enakimi reči se trudijo naši brezverci ljudstvo proti časti duhovščini ščuvati.

Kmet.

Iz Rožne doline. (Proti ponemčevanju šol.) Občinski odbor Šmartinski v Rožni dolini sklenil je v seji dne 9. aprila soglasno, sl. okrajnemu šol. svetu v Celju na njegovo dvojno vprašanje: 1. Kateri čas da se naj določi za neobligatni poduk v nemškem jeziku in 2. kdo da bode trpel stroške za ta poduk? — odgovoriti, v smislu izvrstnega govora g. dra Gregoreca v drž. zboru, 1. da naj se začne s podukom v nemškem jeziku še le v II. oddelku višje skupine po 2. uri na teden in 2. da stroškov za ta poduk ne bo trpela ne občina in tudi tisti stariši ne, katerih otroci poduk iz tega predmeta obiskujejo. Takšen sklep dela čast slovenskim kmetom, ki s tem kažejo, da svoj materni jezik spoštujejo.

Od sv. Janža na dr. polji. (Požarna bramba. Obrtni napisi.) Naše gasilno društvo si je hotelo v pretečenem predpustu dne 2. svečana v gostilni „pri Tamborji“ prirediti svojo veselico. Ali ravno v zadnjem trenutku, ko je že bilo vse priredjeno, osupnilo nas je poročilo o prežalostni smrti svetlega cesarjeviča; če tudi nismo znali, je-li resnica ali ne, vendar se je veselica opustila, in prestavila na cvetoči maj. Zbralo se je bilo nekaj domače požarne brambe v omenjeni dan v za to odločeni gostilni, sploh pa v tistem pogovoru in istinito le o cesarskem dvoru. — Odbor požarne brambe je z dnem 2. febr. g. Fr. Šnuderl, učitelja in tukajšnjega rojaka, imenoval častnim članom. — Kakor se ves Slovenski svet v sedanjem času na bolje obrača, tako je č. čitateljem uže znano, da tudi tukaj. Ali nismo še do vrhunca dospeli. Neka napaka nam še pač preostaja ter nas strašno teži, zato jo hočem tukaj objaviti. Lansko leto, meseca prosinca, je bil od c. kr. okraj. glavarstva došel ukaz, da si ima vsak obrtnik oskrbeti napis, na obrtno hišo. Marsikateremu čitatelju je znana naša občina, posebno g. duhovnikom in učiteljem, kateri so tukaj kedaj službovali; skoz njo pelje glavna cesta, iz Maribora v Ptuj. Vsi g. obrtniki so se takoj poprijeli strogega ukaza, in sicer s slovenskimi napisi, tako da se ne

znajdeta od todi do Hajdinja več, kakor samo dva nemška napisa. Prvi je v vasnici naše občine ob koncu meje Mariborskega in Ptujškega okraja. Tu je gostilničar, ki mu še ni prišlo na pamet, da ima od Slovencev dobiček. Sicer je bil uže od večih narodnjakov nadlegovan, naj bi napis predručal, pa vse zaman: on pri svojem ostane. Ta g. gostilničar je nekdanj po Nemškem vozaril, in je toliko nemščine vlovil, da je sedaj lahko veliki (!) Nemec. Domačini se njegove gostilne vestno izognejo. Tudi tujim sonarodnjakom godi se bojda že blizo enako, ako kedaj tukaj skozi potujejo. Ko bi kateri iz Maribora došel, in je stopil v okraj Ptujski, ter bi si pri prvi gostilni rad počil, ali se pokrepčal, tega ne stori, kajti tamkaj je „Eigenbau-Ausschank“; le nekoliko dalje še za kak $\frac{1}{4}$ ure najde prav prijazno gostilno z dobro postrežbo in po ceni, z napisom: Gostilnica „pri Tamborji.“ Sploh imajo tukaj vse druge gostilne slovenske napise.

J. S. Starški.

Iz Marenberga. (Posojilnica.) Minoli četrtek sem pri po opravi hodil. Razveselil me je slovenski napis „Posojilnica“; drugi „c. kr. bilježnik“, tretji „c. kr. davkarnica.“ Mislim, da dobimo tudi pri c. kr. sodnji slovenske napise. V „posojilnici“ me je še pa to najboj razveselilo, da se vse slovensko uraduje. Kakor pridne čebelice po leti med nabirajo, tako so tudi začeli ljudje vanjo nositi na obresti svoj denar, ne samo odrasli, temveč tudi mladina, kar jim je podaril „gotej“ ali „atej.“ Izvedel sem celo, da so nekateri — pa bodo še v več meri — iz Mariborske hranilnice, ki samo „deutsch“ zna, uzdignili, in v „posojilnico“ uložili. Dobro! Svoji k svojim. — ki.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Njih veličanstvi svitli cesar in cesarica prebijete velikonočne dneve v Ischlu. — Kakor se sliši, predloži vlada prve dni maja v gosposki hiši drž. zboru svoj načrt nove šolske postave v razpravo. Doslej pa se ne zna, v čem ali kaka da bode sprememba dosedanje postave. — K shodu kat. mož, ki se vrši na Dunaji v dneh 29. aprila do dne 2. maja, pride več škofov in veliko svetne gospode iz vseh dežel širnega cesarstva. — Nekdanji bolgarski knez, Aleksander Battenberški, nosi sedaj ime „grofa Hartenau“ in se naseli v Gradci kakor se misli, za delj časa. — V srednjem Štajarji bode letos shod šulvereinskih podružnic in sicer v Fürstenfeldu. Dobro, tako preteče poletje vsaj pri nas, na slov. tleh, brž brez tega trušča! — Koroški Slovenci so izrekli javno svojo zahvalo slov. drž. poslancem za to, da so se potegnili za-nje v drž. zboru. — Nova podružnica sv. Cirila in Metoda snuje se v Črni, tik naših mej. To

je tem veseleje, ker je doslej obč. zastop ondi po svoji večini pokoren sluga nemškutariji in kar je z njo v zvezi. — V Ljubljani bodo k malu dopolnilne volitve v mestni zastop. Kakor kaže, ne vdeleži se jih stranka nemškutarjev, brez katerih še tudi glavno mesto Slovenije ni. — Slov. učitelji imajo prihodnji terek shod v Ljubljani; hodi jim za to, da si vstvaré društvo: „zaveza slov. učiteljskih društev.“ — Mestni zastop v Gorici ima preveč denarja, kajti pošlje ga nekaj necemu društvu v Milanu, torej v blaženo Italijo. — V Trstu so delalci pri Lloydu — društvu, ki dela in ima morske ladije v posesti — odpovedali delo, ker se jim dozdeva, da je predolgo 10 ur dela. — Slov. pevsko društvo v Barkovljah pri Trstu se je prekrstilo v društvo: „Adrija“ in upa, da si pomnoži s tem število pevcov. Bog daj srečo! — Na c. kr. pošti v Pulji, ob jadranskem morji, ne vidi neka gospôda rada slov. listov ter jih pošlje bojda nazaj, ne da jih vidi tisti, na čegar ime se pošljejo. Tej gospôdi bode treba pač svarila od strani višje gospôde. — Ogersko ministerstvo je sedaj že blizo popolno, minister za drž. finance je dr. Weckerle, za trgovino pa grof Szapary. Hvale se poje tem možem, izlasti pa še prvemu, že naprej veliko, češ, da so „veleumi“. Mi ne dajemo na madjarsko hvalo veliko.

Vnanje države. Sv. Oče, Leon XIII., dajo letos ob veliki noči „rožo kreposti“ naši prestolonaslednici-vdovi, nadvojvodinji Stefaniji. Pravi se, da pojde koncem maja italijanski kralj Umberto v Berlin ter da gre z njim tudi minister Crispi. — Preiskava se je zoper generala Boulangerja že pričela, ali težko se reče, kaj da bode konec te preiskave. V tem biva še Boulanger vedno v Bruselju ter pošilja v v francoska mesta, zdaj v to zdaj v drugo, svoje može, da ga obdržijo ljudje v spominu. — Da je Nemec, knez Vilj. Hanau, prevzel vladu v Luxemburgu, to je Nemcem prav po volji, kajti to jim velja za to, da stoji Luxemburgs tem za eno stopinjo bližje Nemčije. Nam se zdi, da je ta stopinja še le v nemški domišljiji. — Cesar Viljem je bil v Oldenburgu ter so izpustili novo veliko ladijo vpričo njega na morje. — Ruski poslanik grof Nelidov se je vrnil iz Petrograda na svoje mesto. Gotovo je, da ga niso bili brez uzroka poklicali iz Carigrada. — Novo ministerstvo v Rumuniji se drži z veliko težavo po konci, v drž. zboru ima le pičlo večino za-se. — Princ Ferdinand, knez bolgarski se je spravil s svojim ministrom Stambulovim in pojde za to nekaj ležje v Trnovu, da prebije ondi velikonočne praznike. — V Srbiji ima sedaj stranka radikalcev lepe dni, kajti nova vlada, vzeta večinoma iz njih vrste, podpira jo pri vseh volitvah in se torej nihče ne čudi, če skorej povsod zmaga. — Tur-

ški sultan je prišel na sled društvu, ki ga vodi njegov brat a ne misli druga, kakor da sultana spravi v kraj ter postavi njegovega brata na prestol Turčije. Sedaj je, se ve, da konec tega društva. — V Afr. ki, v Abesiniji niso nastali nemiri, ali vsaj ne taki, kakor si jih je Italija želela, vsled smrti kralja Janeza. Zato pa tudi Italija ne pošlje več vojaštva tje ter dela le na to, da si ovaruje to, kar že ima v svoji oblasti. Da gre dalje, tega tudi ni treba.

Za poduk in kratek čas.

Škofija in nadduhovnija Ptujška.

(Dalje.)

Učenjaki trdijo, da sta ova kosčka krščanska nagrobna spomenika iz poslednje dobe preganjanja kristijanov (303—313). Prvi naznaja, da sta brata Intimij in Maksimilijan vsled dane besede po krščanski navadi pokopala Krišpina; isto delo usmiljenja izvršil je neimenovan tudi pri Puriniju.*)

V prvih časih krščanstva, osobito za časa krvavega preganjanja kristijanov imeli so namreč verniki hvale vredno navado v življenju si eden drugemu obljubiti, da bode oni, ki bode druge preživel, njim zadnjo čast skazal in njihova trupla dostojno pokopal.

Kakor nam ni po imenu znan škof, ki je pred sv. Viktorinom v Ptuiju pastiroval, tako tudi ne vemo, kdo je njemu ondi v škofiji službi sledil. A to je gotovo, da je mesto kljubu preganjanju stelo mnogo kristijanov in imelo lastnega višjega pastirja.

S cesarjem Konštantinom je krščanstvu zasvetila svoboda zlata doba in kmalu so se paganski tempeljni spremenili v krščanske cerkve. Tudi v Ptuiju je bil Herkulov tempelj posvečen v hišo božjo. V tem času je v Ptuiju pastiroval škof Aprijan, katerega sv. Atanazij navaja l. 347. v svojem drugem listu, pisanim v Sardiki zbranim škofom in duhovnikom.

V drugi polovici četrtega veka najdemo v Ptuiju škofa Marka, katerega sv. Ambrozij imenuje „admirabilis memoriae sacerdotem“.*)

O njegovem času je pravi veri pretila nevarnost, da jo spridi arijanska krivovera, katero so bili zabodni Goti v naše kraje prinesli. Tudi v Ptuiju je ova krivovera imela precej privržencev. Ti so, našantani od arijanizmu vdanega Sremskega metropolita Germanija, pravovernega škofa Marka pregnali in nekega Julijana Valenta, rojenega Ptujčana na škoflji tron posadili. A pravoverni krščanska občina, ki je v Ptuiju večino imela, se je kmalu shrabrila ter je vsiljenca iz mesta spodila. Pa to je za Ptuj

*) Mittheil. d. hist. Ver. f. Steierm. IX., 94.

*) Opera s. Ambrosii II., 809.